

JAARVERSLAG 1999

1. Regeringsvorming

De Liga voor Mensenrechten heeft op verschillende ogenblikken tijdens het proces van regeringsvorming haar standpunt bekendgemaakt inzake enkele voor de Liga essentiële punten (in de nota aan de informateur en in de nota aan de formateur). De Liga werd op 17 juni 1999 door informateur Louis Michel gehoord. Het regeerakkoord werd kritisch geëvalueerd, het regeringswerk wordt op de voor de Liga belangrijke vlakken constant opgevolgd.

2. Asielwetgeving

De dood van de Nigeriaanse asielzoekster Semira Adamu op 25 september 1997 zette het Belgisch asielbeleid bovenaan de politieke agenda.

De nieuwe regering, Verhofstadt I, heeft begin oktober '99 haar plannen voor een nieuw asielbeleid bekend gemaakt. Het gaat enerzijds om een versnelde (strenge) asielprocedure en anderzijds om een regularisatie-operatie.

De Liga voor Mensenrechten heeft van de asielwetgeving steeds een prioritair punt gemaakt. I.s.m. o.a. het Overlegcentrum Integratie Vluchtelingen (OCIV), het Steunpunt Begeleiders Uitgeprocedeerden, de Ligue des Droits de l'Homme en het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding (CGKR) houden we alle evoluties inzake deze materie nauwlettend in het oog.

Op 25 mei '99 organiseerden we i.s.m. de Ligue des Droits de l'Homme en de Fédération Internationale des Ligues des Droits de l'Homme (FIDH) een persconferentie "België. De 'gesloten centra': de vergeetputten van de democratie" Op 4 juni werd nogmaals een persbericht verspreid over de gesloten asielcentra.

De Liga voor Mensenrechten heeft recent de maatregelen van de regering en de Gentse politie inzake de uitwijzing van de Slowaakse zigeuners uit Gent op de korrel genomen. Ook dit resulteerde in acties en in een persbericht dat op 5 oktober 1999 werd verspreid.

Minister Van Den Bossche werd aangeschreven i.v.m. gedwongen repatriëring (open brief).

Tenslotte werden op 6 oktober via een persbericht onze bedenkingen bij de nakende regularisatie verspreid. De Liga had ook haar standpunt over het wetsontwerp overgemaakt aan de Kamercommissie en aan de Senaatscommissie Binnenlandse Zaken.

Op 14 februari bracht de Liga voor Mensenrechten een bezoek aan het gesloten centrum voor illegalen te Merksplas.

Een delegatie van de Liga voor Mensenrechten woonde de herdenking bij van Semira Adamu.

De Liga werd uitgenodigd om haar standpunt te geven over de houding die de Belgische vertegenwoordigers op de Top van Tampere moesten innemen. Lode Van Outrive heeft overigens de parallele, informele top bijgewoond.

De Liga voor Mensenrechten blijft vechten voor een humaan asielbeleid.

3. Ordehandhaving

De Liga voor Mensenrechten volgt de politiehervorming op de voet. Ook de algemene aanpak van de criminaliteit wordt kritisch bekeken.

Zo stelde de Liga voor Mensenrechten vragen bij het onderzoek dat Minister van Justitie Verwilghen gepland heeft m.b.t. de relatie criminaliteit-allochtonen. De Liga voor Mensenrechten gaat hierbij, zoals in alle dossiers, als volgt tewerk: infoverzameling (persknipsels, wetenschappelijke bijdragen), uitnodigen van experts, samenstellen dossier, beleidsbeïnvloedend werk (rechtstreeks t.a.v. de bevoegde minister en commissies en/of de media)

De Liga voor Mensenrechten poogt haar thema's op de politieke agenda te zetten, ook op het terrein van de ordehandhaving. Zo hadden wij op 24 september een onderhoud met een 30-tal parlementairen. Er werd hen een lijvig document met onze standpunten bezorgd.

De Liga voor Mensenrechten organiseerde op 19 april 1999 een persconferentie rond de wetswijziging inzake de bewakingsondernemingen. Dit thema werd ook aangekaart bij de Senaat.

De Liga voor Mensenrechten richtte ook een open brief aan het stadsbestuur van Lokeren, de procureur te Dendermonde en de minister van Binnenlandse Zaken i.v.m. het in Lokeren gevoerde "zero-tolerantie"-beleid.

De Liga sprak Minister Duquesne aan over de politiehervorming.

4. Gevangeniswezen

De werkgroep rond het tijdschrift Fatik (het contact- en infoblad voor gevangeniswezen en reclassering) heeft in 1999 zeker niet stilgezeten. Enkele belangrijke dossiers en evoluties eisten onze aandacht op, m.n.

De nieuwe wet inzake de voorwaardelijke invrijheidstelling

De experimenten rond elektronisch toezicht

Het tussentijds verslag van de Belgische regering aan het Europees Comité ter Preventie van Foltering

Het verslag van de commissie internering (Delva)

Omdat we alarmerende berichten ontvingen over de toepassing van de internering, bracht een delegatie van de Liga voor Mensenrechten op 17 september een bezoek aan de afdeling sociaal verweer van de strafinrichting te Merksplas

5. Privacy

De bescherming van de privacy is traditioneel een belangrijk thema voor de Liga. De voorzitter werd gehoord in de Commissie Sociale Zaken van de Kamer over de praktijken van werkloosheidscontroleurs en andere controlediensten in de sector van de arbeid.

De Liga heeft de Bank Brussel Lambert om uitleg gevraagd over de passages in het reglement van de bank die flagrant de privacy van de consument-kliënt schenden. Het dossier werd overgemaakt aan de Commissie ter Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer. Die zou op haar beurt de bank op de vingers tikken.

6. Vrijheid van meningsuiting en van vereniging

Naar aanleiding van het NATO-optreden in Kosovo werden op verschillende plaatsen betogingen gepland. Die (vreedzame) protestacties botsten echter steevast op een verbod van de betrokken burgemeester. De liga heeft via de pers, via schrijven aan de betrokken instanties en - bij monde van de voorzitter - op het terrein geprotesteerd tegen die beknutting van de vrijheid van meningsuiting.

7. Meldpunt Recht op Actie

In 1998 werd gestart met een Meldpunt Recht op Actie. I.s.m. o.a. Netwerk Vlaanderen pogen we verschillende (kleine) organisaties te ondersteunen wanneer zij bij hun acties op politionele en/of justitiële manier gedwarsboomd worden.

De Liga voor Mensenrechten stelt nl. vast dat het recht op actievoeren wordt beknut door het inleiden van processen, het opleggen van dwangsommen, het oppakken van mensen enz. Het Meldpunt wil ook op een meer structurele wijze ijveren voor het recht op actie, met name door het formuleren van voorstellen voor een beleid dat de mogelijkheden tot actievoeren op een meer sluitende manier waarborgt.

Meer info over dit meldpunt (dat maandelijks samenkomt) vindt u in bijlage (folder).

Op 2 april en 29 juli werden persberichten verspreid.

8. Diverse thema's

De Raad van Beheer behandelde nog andere thema' s dan de reeds vermelde:

het rapport van de "Commissie Vermeersch", belast met instructies inzake verwijdering van vreemdelingen
de Wet betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen
de Wet betreffende de bestraffing van ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht
de Wet op de Criminele Organisaties

9. Persberichten, PR en aanwezigheidspolitiek

De Liga heeft in 1999 verschillende keren haar standpunt wereldkundig gemaakt via persberichten.

26 maart: i.v.m. wijziging van de wet van 10 april ' 90 op de bewakingsondernemingen, de beveiligingsondernemingen en interne diensten

2 april: vrijheid om vreedzaam te betogen (n.a.v. 50 jaar NAVO) mag niet aan banden worden gelegd

4 juni: gesloten asielcentra in België: de logica van het onzinnige

10 mei: inzet van Euro-kandidaten voor mensenrechtenmanifest voor de Europese Unie

5 juli: bedenkingen bij het lopende formatieberaad

29 juli: Liga voor Mensenrechten gispt uitspraken van Hasseltse procureur i.v.m. acties Kleine Brogel

16 september: Liga stelt zich vragen bij nut onderzoek relatie criminaliteit-allochtonen

5 oktober: de uitwijzing van de Slowaakse zigeuners en de rol van de Liga voor Mensenrechten: feiten en verzinsels

6 oktober: Liga stelt zich vragen bij KB over regularisatie van mensen zonder papieren

4 november: standpunt van de Liga m.b.t. inhoud van het wetsontwerp inzake regularisatie van het verblijf van sommige vreemdelingen in casu "mensen zonder papieren"

10 november: bedenkingen bij federaal veiligheidsplan van Minister Verwilghen

2 december: over onderhoud met Minister Verwilghen

Op 12 september verzorgde de Liga voor Mensenrechten een stand op de opendeurdag in het open centrum voor asielzoekers te Sint-Truiden.

Op 25 en 25 september was de Liga voor Mensenrechten met een stand aanwezig op "Het Andere Boek" te Antwerpen.

Op 2 oktober ontbrak de Liga voor Mensenrechten niet op het appel met een stand op "Wolstraat in feest", georganiseerd door Boekhandel en Cultuurcentrum Groene Waterman te Antwerpen.

10. Samenwerking met andere organisaties

De Liga is vertegenwoordigd in een aantal samenwerkingsverbanden:

De Nationale Beweging voor Mensen zonder Papieren
het forum voor de bestrijding van extreem-rechts, waar ook het overleg plaatsvindt over de verschillende procedures tegen uiterst-rechts
de stuurgroep non-discriminatie in de huisvesting
de Liga is lid van de Bond van Vormings- en Ontwikkelingsorganisaties. Jef en Frans volgden de vergaderingen i.v.m. het dienstendecreet.

Maandelijks heeft een contactvergadering plaats tussen het Dagelijks Bestuur van de Liga en dat van de Ligue des Droits de l' Homme.

11. Publicaties

De tijdschriften Liga-Nieuwsbrief en Fatik verschijnen driemaandelijks (zie bijlage

recentste uitgave).

12. Individuele gevallen

Ook in 1999 is aan honderden mensen advies verleend. Studenten, gedetineerden en personen die zich vragen stelden over hun rechten wisten ons te vinden. Via briefwisseling, telefonische contacten en persoonlijke contacten probeerden we hen op weg te helpen.

13. Liga-prijs

De Liga-prijs werd dit jaar toegekend aan Mong Rosseel. Dit omwille van zijn jarenlang engagement voor de mensenrechten.

14. Raad van Beheer - Algemene Vergadering

De Raad van Beheer werd maandelijks samengeroepen. De verslagen vindt u in bijlage.

Op maandag 1 maart gaf Tom Balthazar toelichting bij het wetsontwerp inzake de rechten van de patiënt.

Op maandag 7 juni gaf Tom Vanderbeken toelichting bij zijn doctoraalscriptie over internationale criminaliteit.

Op maandag 28 juni gaf Rik Devillé toelichting over "mensenrechten in de Kerk". De Algemene Vergadering kwam samen op 1 maart 1999 en op 14 oktober 1999 (goedkeuring jaarplanning 2000 en begroting 2000).

Dr. Amy hield op 6 december een uiteenzetting over zijn wedervaren met de Orde van Geneesheren, wat meteen het vuur aan de lont stak om met een werkgroep over dit thema van start te gaan.

15. Werkgroepen

De Juridische Commissie en de redactie van Fatik (gevangeniswezen) zijn op regelmatige basis bijeengeroepen.

16. Interne werking

1999 was eerder een turbulent jaar op vlak van personeel. In het kader van de Sociale Maribel 3 kreeg de Liga de mogelijkheid 2 halftijdse medewerk(st)ers aan te trekken. De nieuwe mensen kregen taken op het vlak van public relations, sensibilisering en educatie. Ive Van der Auweraert en Claudine Rondelez kwamen in dienst. Ondertussen was ook een sollicitatieprocedure opgestart om een opvolg(st)er te zoeken voor Jef Geboers. Het werd Beatrijs Machiels. Ive zou spoedig elders een voltijdse baan vinden en opgevolgd worden door Lieve Dosogne.

H. Alleman, een studente criminologie, vervulde haar stage op de Liga voor Mensenrechten.

De bibliotheek werd reeds gedeeltelijk gereorganiseerd.

De "educatieve dienst" van de Liga ging van start met een ambitieus plan voor het opzetten van een werking naar scholen toe.

De werving van nieuwe leden kreeg vanaf eind 1999 een nieuwe impuls.

Viering 50 jaar Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM)

Op 5 december 1998 vierde de Liga voor Mensenrechten de 50ste verjaardag van de UVRM tijdens een grootse manifestatie in de Vooruit te Gent.

De Liga voor Mensenrechten trad op als secretariaat voor deze megamanifestatie en fungeerde tevens als centraal (administratief) secretariaat voor alle activiteiten die in België rond 50 jaar UVRM werden georganiseerd. De administratieve en financiële afwikkeling van de manifestatie slorpte in 1999 heel wat tijd en energie op. In bijlage vindt u een boekje over deze manifestatie.